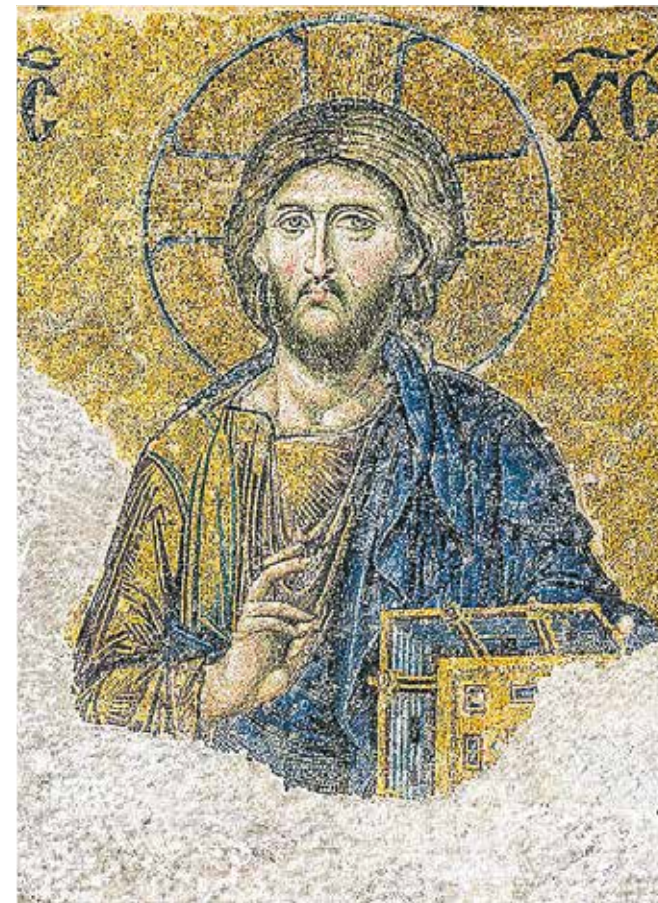

Jesus og den muslimske mandeelsker

Hvordan en moské i Córdoba vækker ukendte historiske sammenhænge

De 856 søjler af mange slags marmor i moskéen i Córdoba er som en tryk skov at gå i. Foto: Den Spanske Stats Turistbureau

Mosaikken af Jesus på muren i Hagia Sophia, Istanbul, er bygget af samme sten og mænd, som dekorerer mezquitaens mihrab.

Inderst i mezquitaen er nichen, mihrab, der peger mod Mekka. Væggene er dækket af mosaikker sat af kristne håndværkere som gave til kalif Al-Hakam fra den romerske kejser Nicephoros Phocas. Foto: Den Spanske Stats Turistbureau

Al-Hakam regerede i Córdoba frem til 976, udvidede moskéen og udbredte viden og kundskab på tværs af lande og kulturer, så religionerne kunne eksistere side om side.

Af Charlotte Rørth
charlotte.roerth@nordjyske.dk

Córdoba er en nem by at forelske sig i. Også for voksne. Især dem af os, der har hang til pelargonier, god mad og herrer med historie.

Denne lyse dag køles ned i Taberna La Viuda, i enkenskro, med *cerveza(s)* og *salmorejo cordobes*, Spaniens bedste og koldeste tomatssuppe, foruden en portion *berenjenas*, friturestegte auberginer med honning, og *croquetas* med skinke. Plus en *café solo* til slut, inden kvitteringen kommer.

Forneden på den spørges jeg, om jeg kunne forestille mig en verden uden blomster: *Te imaginas un mundo sin flores*.

Svaret er givet på forhånd, men spørgsmålet relevant.

Córdoba er verdensmester i ophængt romantik, der er en hel uges priser tilhører kroen her. Så jeg trisser mæt om bagved og sukker over bougainvillea, liljer, hibiscus og jordbær. Men ikke længe.

Jeg er her ikke for at dyrke 10 grønne fingre, men for at få hold om den herre, der udbyggede den moské, jeg et sted vil gøre en forskel indeni. Ikke at jeg tror, at jeg vil blive muslimsk af at besøge *la mezquita*, Spaniens mest berømte og største moské.

Men det er tæt på. For da jeg træder ind i parken af 856 søjler med rød- og hvidstribede hvælvinger, der rejser sig som trækroner, føler jeg mig både beskyttet og helt fri.

Her er ikke så højt til loftet, at jeg føler mig bittelille, og ingen billeder, der leder mine tanker i en bestemt retning.

Her er helligt, men helt anderledes end inde i den katolske katedral, der er konstrueret midt i moskéen. Søjler er ganske enkelt fjernet, taget hævet, en gennemdekoreret kuppel sat på og alt indbo, der hører sig til af statuer, alter, prædikestol, buste, bænke og malerier, sat ind på de faste pladser.

Det katolske rum er velkendt og viser den vej, jeg også følger hjemmefra, men at stå derude i den store og meget enkle bedesal tvinger mig til at

tænke selv.

Og nej, jeg skifter ikke tro af at være turist i Spanien, men jeg møder en mand, der lærer mig, hvordan man også inde i sig selv kan mærke, at der er forskel på religionerne og de udtryk, deres bygninger har, og dermed det, de rum gør ved mennesker.

Islam er meget mere end en moské, som også katolicismen er mere end en katedral. Det ved enhver, men mødet med mursten og marmor og en muslimsk mand gør mig måske mere menneskekær og i hvert fald vidende om, hvordan religioner kan eksistere sammen.

Hvis de netop ved mere om og møder hinanden. Da Al-Hakam II blev født i sydspanske Córdoba mandag 13. januar 915, var det ikke til for nogen at vide, at det lille pus ville blive manden, der ejede 600.000 bøger og tillige ville blive en agtet kalif i stedet for kaliffen, hans far, der som sine forfædre havde bygget og udbygget mezquitaen siden 784.

Ingen anede, at drengen ville blive den muslimske leder, der blev så gode venner

med de kristne konger lidt længere nordpå i Spanien, at de samarbejdede til fælles bedste om noget så vitalt som vandingsystemer.

Og da han blev en ung mand, sank forventningerne til den førstefødte.

For han var ikke til damer, men til mænd og holdt et helt harem af slagsen. Og selv om det ikke var forbudt som i mange muslimske lande i dag, men derimod vanligt, var det et problem for slægten og dermed magten.

Det løste han dog på simpel vis.

Han iklædte sin kone Subh mandetøj og gav hende drenge-navnet Jafar. Hun fødte ham en søn, Hisham II al-Mu'ayad, men han nåede end ikke at få dun på overlæben, før hans far døde fra ham i 976, og han måtte tage over.

Da havde Al-Hakam vist verden, at han som voksen blev en af de mest lærde mænd på den tid.

Den kvindelige matematiker Labana var hans privatsekretær, og selv skrev han en historiebog om al-Andalus, som de muslimske maurere døbte den del af Spanien, de regerede

over i 700 år frem til 1492.

Han fik bøger tilsendt fra fjerne byer som Kairo og Damaskus, mens forfattere og videnskabsfolk i andre lande som Irak dedikerede værker til ham.

Men han nøjedes ikke med selv at blive klogere. Han fik bøger oversat fra latin og græsk til arabisk for at sprede viden og fremgang og sikre politisk ro og forståelse. En indsats, der blev lagt mærke tilovre i Konstantinopel, det nuværende Istanbul.

Det var på den tid den store kristne by med katedralen Hagia Sophia i sin midte.

Et pragtværk af en bygning, den største katedral i verden, forbilledet for Peterskirken, en hædersgave til troen fyldt med det ypperste håndværk og guld lagt i ubærligt store mængder hen over marmor. Alt det blev skrabet væk, da muslimerne overtog Istanbul i 1453, men på Al-Hakams tid var det Jesus og Maria, der blev tilbedt.

Og det på smukkeste vis med de mest elegant glinsende glasmosaikker af moren med barnet og Jesus selv. Mosaikker, der stadig tiltrækker milli-

oner af turister som mig, der denne dag i Córdoba stivner foran den *mihrab*, den hellige niche, der peger mod Mekka, som Al-Hakam byggede.

Jeg står foran de farverige vægge og rammes rent af rejserens værdi.

For jeg genkender nichens dekoration.

Det er de samme glasmosaikker som i Hagia Sophia.

Jeg vidste det ikke, og det står ikke skrevet i guidebøgerne, men graver man dybt nok, finder man ud af, at Al-Hakam ikke alene fik mosaikstenene foræret af den romerske kejser Nicephoros Phocas, men også græske håndværkere, der kunne sætte dem op og ud-danne deres muslimske kolleger til at gøre arbejdet færdigt.

Gaven var det allerfineste udtryk for religiøs respekt og fredelig sameksistens, der kunne gives på den tid.

Den gave får man også i dag, når man står og ser på de små stykker glas, der former ornamenter og ordene "Allah er stor", og man samtidig ved, at de selvsamme hænder har sat sten til portrættet af Jesus, der hænger ovre østpå i Istanbul.

Andalusien

ANDALUSIEN ER nordjydernes foretrukne feriested sydpå. DER ER direkte fly fra Aalborg til Málaga og Alicante - fra maj også til Almería. VI HAR lært Almería-området at kende, lavet boquerones med mere hos Annie i Vejer de la Frontera og set på romantiske Ronda. I dag besøges Córdoba, og næste fredag møder vi Málaga på ny. ALLE NORDJYSKES artikler fra de senere år fra Sydspanien og andre rejsemål kan læses på www.nordjyske.dk, hvis man har abonnement på avisen.

Córdoba

CÓRDOBA ER en af de ældste byer i Spanien. DEN VAR romersk hovedby fra år 200 før Kristi fødsel. Derefter visigotisk. Og muslimsk hovedstad i al-Andalus 711-1236. Da var der op mod en halv million indbyggere. Herefter blev den kristen.

BYKERNEN ER på Unescos verdensarvsliste. Her ligger blandt andet Spaniens største og mest kendte moské, mezquitaen. Den er på 23.400 kvadratmeter. Mange af søjlerne er genbrug fra romerske og visigotiske bygningsværker.

MOSKEEN BLEV mod sædvane ikke revet ned af katolikkerne. I stedet byggede de kapeller inde mellem søjlerne.

BYEN LIGGER to timers kørsel i egen bil fra Málaga. Tog tager en lille time, ca. 45 euro (340 kr.). Bus lidt over tre timer, ca. 13 euro (100 kr.).

HER ER let og livligt at være med rigtig liv dag og nat med miks af mange kulturer. Her er et væld af frokostrestauranter som blandt andet Taberna La Viuda, San Basilio 52.

LÆS MERE på dansk www.spain.info/da.

Mezquitaen i Córdoba er som en by i byen. Foto: Den Spanske Stats Turistbureau

Inde i enhver gårdhave bugner blomsterne.